

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/erin.brockovich.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 8

"Tota persona té dret a un recurs efectiu als tribunals nacionals competents que l'empari contra actes que violin els seus drets fonamentals reconeguts per la constitució o per la llei."

Article 8

Dret a recórrer davant dels tribunals.

Erin Brockovich

Any: 2000.

Durada: 130'.

Direcció: Steven Soderbergh.

País: EUA.

Edat: Totes les edats.

Argument: Basada en fets reals. Erin Brockovich és una mare soltera amb dificultats econòmiques que aconsegueix un lloc de treball en un petit despatx d'advocats. En un moment donat, decideix investigar l'estrany cas d'uns clients que pateixen una malaltia sospitosa. Descobreix que la causa és les aigües contaminades per una gran empresa. Després d'una llarga lluita aconsegueix una gran indemnització per a les persones afectades.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 10, 23, 25, 28.

Temes: Dret a la salut, al treball, judicis justos, abusos de les grans empreses.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- ¿Per què l'empresa que ha contaminat les aigües fa tot el possible primer per amagar-ho i després per minimitzar la indemnització?
- ¿És habitual que les demandes judicials contra les grans empreses acabin bé, com a la pel·lícula?
- El respecte per part d'una empresa de les lleis vigents ja implica que el seu comportament és ètic? Què és la "responsabilitat social corporativa"?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- La disputa legal entre el petit despatx d'advocats i l'empresa demandada podria haver acabat diferent? Per què casos semblants de vegades tenen resolucions judicials diferents? ¿Les lleis s'apliquen de forma matemàtica, com aquell qui resol una equació amb diferents variables, o les lleis s'interpreten, depenent la seva aplicació de la forma de ser, la formació i les creences del jutge?
- En casos com el de la pel·lícula d'indemnitzacions milionàries pot passar que els demandats intentin subornar el jutge?
- ¿Podria passar que, en un cas com el de la pel·lícula, un jutge fallés a favor de l'empresa demandada, argumentant que "l'interès superior de la societat" aconsellava no posar l'empresa en perill de fallida, ja que el pagament d'indemnitzacions la podria fer insolvent i provocar l'acomiadament dels seus treballadors?
- Quins altres títols es podrien posar a la pel·lícula, que fossin respectivament descriptius dels diferents àmbits que aborda? (dret a la justícia, abusos d'empreses, dret a la salut, discriminació de la dona, famílies monoparentals, precarietat laboral...)
- Quin és el problema inicial que provoca la passivitat de la població afectada? De quina forma s'aconsegueix la reacció de la gent?

- Es pot lluitar contra una multinacional? De quines maneres es pot fer front als abusos d'empreses poderoses com la de la pel·lícula?
- És freqüent que les empreses amaguin informació compromesa que vulneri els drets constitucionals de la gent? Buscar algun cas actual semblant al de la pel·lícula (del propi país o un altre), en el que alguna gran empresa perjudiqui de forma greu la població local.
- Quan busca feina, l'Erin és discriminada pel fet de ser dona? En la pròpia societat, els prejudicis i estereotips influeixen a l'hora de contractar personal? En tots els casos o més en el de les dones?
- En casos com el de l'Erin, en els que una feina està relacionada amb un tema que afecta el benestar de la societat, és just esperar del treballador/a que sacrifiqui la seva vida personal per tal d'aconseguir l'objectiu social?
- Quin tipus de relació estableix l'Erin amb els afectats? Els tracta amb empatia o només com a clients dels quals en pot obtenir un benefici?
- Comentar els textos següents sobre casos de grans contaminacions i les malalties que han provocat:

“La nit del 2 al 3 de desembre de 1984, la fàbrica de pesticides de la Union Carbide a Bhopal, Índia, va alliberar 40 tones de gasos letals. 8.000 persones van morir a l'acte, altres 12.000 han mort durant aquests 20 anys com a conseqüència de les malalties que els va produir la fuga. Més de 150.000 supervivents romanen greus i necessiten encara assistència mèdica. Molts nens nascuts després del desastre pateixen malformacions i malalties associades al gas tòxic. Union Carbide (ara propietat de Dow) ha abandonat la fàbrica deixant tones de residus tòxics. El verí s'ha escampat pels voltants de la planta contaminant la terra i l'aigua per al consum humà. Les víctimes del desastre continuen vivint a l'ombra d'una catàstrofe sanitària i mediambiental que persisteix. Des que es va fusionar amb Union Carbide, Dow rebutja assumir cap mena de responsabilitat pel que fa a la tragèdia dels supervivents de Bhopal, els seus infants i la neteja de la fàbrica i de la terra i l'aigua contaminades.” (Greenpeace, “1984-2004. El legado químico de Bhopal”, archivo.greenpeace.org/bhopal)

“Ucraïna commemora avui el 20 aniversari de la catàstrofe de la central nuclear de Txernòbil, la major de la història de l'energia atòmica, el llegat de mort i radiació de la qual encara amenaça la vida de milions de persones. A les 01.24 d'aquell tràgic 26 d'abril de 1986, el reactor número quatre de la planta va esclatar per una combinació de fallades tècniques i humanes, alliberant a l'aire 200 tones de material radioactiu, l'equivalent a entre 100 i 500 bombes com la d'Hiroshima. El núvol tòxic es va estendre per mitja Europa, especialment Ucraïna, Bielorússia i Rússia, matant milers de persones durant els mesos següents. (...) Més de 600.000 “liquidadors” -bombers, soldats, funcionaris i voluntaris soviètics- van combatre durant setmanes contra la radiació en condicions molt precàries -sense vestits ignífugs ni cascos- cosa que per a molts va suposar la mort o la invalidesa per a tota la vida. (...) Durant les setmanes, mesos i fins i tot anys després de l'accident, la radiació va fer el seu treball i va acabar amb la vida o va fer emmalaltir milers de persones. (...) El secretari general de l'ONU, Kofi Annan, ha declarat avui que la millor manera d'honorar les víctimes de Txernòbil és oferir un suport generós als programes d'ajuda perquè les famílies afectades reprenguin una vida normal i saludable.” (Agències / El País, “20 años de Chernóbil”, 26-4-2006)

- Comentar els textos següents sobre la responsabilitat empresarial:

“Les empreses poden violar els drets humans amb les seves pràctiques d'ocupació, per l'ús dels seus serveis de seguretat, per fórmules de col·laboració amb forces de seguretat o grups armats d'oposició, per la manera que els seus processos de producció repercuteixen en els treballadors, les comunitats i el medi ambient, per la interferència que poden produir en l'accés de moltes persones a béns bàsics o en la conservació de formes de vida ancestrals i valorades.” (Amnistia Internacional, www.es.amnesty.org/temas/empresas)

“La responsabilitat social corporativa pot definir-se com la contribució activa i voluntària al millorament social, econòmic i ambiental per part de les empreses, generalment amb l'objectiu de millorar la seva situació competitiva i el seu valor afegit. El seu sistema d'avaluació és conegut com el “triple resultat”, en referència als tres àmbits esmentats (social, econòmic i ambiental). Una organització amb bon acompliment en termes comptables de triple resultat tindria com a conseqüència la maximització del seu benefici econòmic i ambiental, així com la minimització o eliminació de les seves externalitats negatives, posant èmfasi en la responsabilitat de l'organització davant els grups d'interès (qualsevol que rebi la influència, directa o indirecta, dels actes de l'empresa), i no només davant els accionistes.” (adaptació del text de la Viquipèdia sobre la responsabilitat social corporativa)

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració:

(apartat “La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics”)

[Article 8, dret a recórrer davant dels tribunals](#)

■ Fitxes didàctiques a [Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)

■ [Pel·lícules sobre judicis justos](#)

■ [Pel·lícules sobre el dret a la salut](#)